

เรื่องเสร็จที่ กม. ๑/๒๕๖๑

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง ขอซักซ้อมความเข้าใจในการตีความและปฏิบัติตามกฎหมาย
และระเบียบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและ
การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ที่มาของเรื่อง

ด้วยสมาคมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ได้มีหนังสือที่ ๐๐๒๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ขอซักซ้อมความเข้าใจในการตีความและปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ประเด็นข้อหารือที่ต้องพิจารณา

ประเด็นที่ ๑ กรณีผู้ที่มาทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นครั้งคราว กับบุคคลรับอนุญาต (Money Changer หรือ MC) ไม่อยู่ในข่ายที่ MC ต้องตรวจสอบรายชื่อหลังจากทำธุรกรรมแล้ว ตามข้อกำหนดของแบบรายงาน ปกร.๐๔ อย่างไรก็ตาม MC ต้องตรวจสอบชื่อของบุคคลกลุ่มนี้ ซึ่งอาจเป็นทั้งบุคคลธรรมดาและ/หรือนิติบุคคล ว่าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ก่อนทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศเท่านั้น โดยที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการทำ name matching หลังจากทำธุรกรรมซื้อขายไปแล้ว ตามข้อกำหนดของแบบ ปกร.๐๔

ประเด็นที่ ๒ ผู้ที่มาทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นครั้งคราว จะนับว่าเป็น “ลูกค้า” โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ มีการทำธุรกรรมต่อเนื่องกันภายใน ๒๔ ชั่วโมงเป็นประจำ หากพิจารณาว่าเป็น “ลูกค้า” MC ต้องมีการทำ name matching หลังจากทำธุรกรรมแล้ว ตามข้อกำหนดของแบบรายงาน ปกร.๐๔

ประเด็นที่ ๓ การทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศกับลูกค้า ที่เป็น MC และธนาคารพาณิชย์ต้องมีการทำ name matching หลังจากทำธุรกรรมแล้ว ตามข้อกำหนดของแบบรายงาน ปกร.๐๔

ประเด็นที่ ๔ การทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศกับลูกค้า ที่เป็น MC และธนาคารพาณิชย์ ได้รับการผ่อนผัน ไม่ต้องรายงานแบบธุรกรรมเงินสด ปง.๑-๐๑ แต่ถ้าเป็นการทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศกับผู้ที่มาทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว หรือ ผู้ที่เข้าข่ายเป็น “ลูกค้า” ต้องรายงานแบบธุรกรรม

เงินสด ปง.๑-๐๑ ตามข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบของพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ข้อพิจารณา

สำนักงาน ปง. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ ๒ (๑) (ข) กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการให้ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับจากสำนักงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อตรวจสอบลูกค้าและผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

นอกจากนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดก่อนที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าและผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และถึงแม้ว่าผู้มีหน้าที่รายงานได้ตรวจสอบแล้วและได้ทำธุรกรรมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในกรณีของลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงานก็ยังคงตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด^๑ หลังจากผู้มีหน้าที่รายงานได้รับบุคคลดังกล่าวเป็นลูกค้าอีกด้วย ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบกับ ข้อ ๑๙ (๓)^๒ แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖

ประเด็นที่ ๑ ผู้ที่มาทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นครั้งคราวมีลักษณะการสร้างความสัมพันธ์ที่ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเข้านิยามคำว่า “ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว”^๓ ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีหน้าที่รายงานกับ

^๑ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติว่า “บุคคลที่ถูกกำหนด หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและสำนักงานได้ประกาศรายชื่อนั้น หรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้”

^๒ ข้อ ๑๙ (๓) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ บัญญัติว่า “การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๔) ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๓) ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลคณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย”

^๓ ข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ บัญญัติว่า “ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ โดยไม่เคยจัดให้มีการแสดงตนและดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้นมาก่อน”

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจะยุติความสัมพันธ์ในแต่ละครั้งแต่ละคราว ผู้มีหน้าที่รายงานจึงต้องตรวจสอบผู้ที่มาทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นครั้งคราวว่าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙ ทุกครั้งก่อนทำธุรกรรม

ประเด็นที่ ๒ ผู้ที่มีหน้าที่ทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นครั้งคราว หากพิจารณาถึงลักษณะผลิตภัณฑ์/บริการแล้วเห็นว่าไม่ได้มีเจตนาในการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว ซึ่งตามกฎหมายจะถือว่าผู้ทำธุรกรรมในลักษณะนี้เป็นผู้ที่มีหน้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แต่หากผู้มีหน้าที่รายงานจะกำหนดให้ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวที่มีลักษณะการทำธุรกรรมต่อเนื่องกันภายใน ๒๔ ชั่วโมงเป็นประจำ เป็นลูกค้า เนื่องจากมีเจตนาสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวก็ย่อมที่จะกระทำได้ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาให้ผู้ทำธุรกรรมกลุ่มดังกล่าวเป็นลูกค้าแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องมีมาตรการในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดกับลูกค้าทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า และหากพบว่าลูกค้าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๘^๔ รวมถึงการห้ามให้บริการทางการเงินหรือทำธุรกรรมทางการเงินกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๒๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเด็นที่ ๓ กรณีที่มีการทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วยกันนั้น ถือว่าเป็นการทำธุรกรรมในฐานะของผู้ที่มีหน้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว/ลูกค้า ตามที่กฎหมายกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานจึงต้องตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามหลักกฎหมายข้างต้น

^๔ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติว่า “เมื่อสำนักงานประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ แล้ว ให้ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่มีข้อยกเว้น

(๑) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การครอบครองหรือควบคุมของผู้นั้น ไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยอ้อม

(๒) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินให้สำนักงานทราบ

(๓) แจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด”

^๕ มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๕๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดหารวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใดๆเพื่อการก่อการร้าย หรือโดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจัดหารวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สิน หรือดำเนินการด้วยประการใดๆเพื่อการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือโดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลคณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

Anti-Money Laundering Office (AMLO)

อย่างไรก็ตามกรณีและผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศทำธุรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ นั้น ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอยู่ในฐานะของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว/ลูกค้า ของธนาคารพาณิชย์ ผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในฐานะผู้มีหน้าที่รายงาน แต่ทั้งนี้เพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยงและป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอาจกำหนดมาตรการในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดกับธนาคารหรือบุคคลที่มีการสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวด้วย

ประเด็นที่ ๔ กรณีการทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศระหว่างผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วยกัน ไม่ได้รับยกเว้นในเรื่องการรายงานธุรกรรม แต่ทั้งนี้หน้าที่ในการรายงานธุรกรรมเป็นของผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศที่ทำการซื้อเงินตราต่างประเทศ และจ่ายเป็นเงินบาทตามแบบรายงาน ปง.๑-๐๑

สำหรับกรณีและผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศทำธุรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ นั้น ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอยู่ในฐานะของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว/ลูกค้า ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นผู้รายงานธุรกรรมเงินสด ตามแบบรายงาน ปง.๑-๐๑

พลตำรวจตรี รมย์สิทธิ์ วีริยาสร
รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เมษายน ๒๕๖๑